

Tuottajavastuu

Mikä muuttuu?

Teemu Virtanen
Johtava tuottajavastuuvalvoja

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

16.5.2018

Yleistä tuottajavastuusta

- Perustuu jätelakiin ja asetuksiin – lakisääteinen velvoite
- Jätehuollon tuottajavastuulla tarkoitetaan tuottajien (valmistajat ja maahantuojat) velvollisuutta huolehtia markkinoille laskemiensa tuotteiden jätehuollosta ja sen kustannuksista
- Tuottajavastuu koskee kuutta toimialaa (paperi, renkaat, pakkaukset, sähkö- ja elektroniikkalaitteet, paristot ja akut sekä romuajoneuvot). Lisäksi PIR-Ely hoitaa myös pantillisten juomapakkauspalautusjärjestelmien valtakunnallisen hyväksynnän ja valvonnan
- Tuottajien on rekisteröidyttävä tuottajarekisteriin tai liityttävä hyväksytyyn tuottajayhteisöön
- Jätehuolto kattaa keräyksen, kuljetukset ja käsittelyn. Keräysverkkovaatimukset on määritelty asetuksissa. Tuottajien tulee myös saavuttaa kierrätys- ja hyödyntämisvaatimukset.
- Raportoitava vuosittain Pirkanmaan ELY-keskukseen
- Tuottajavastuuvalvonta on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen – valtakunnallinen viranomaisen (pl. Ahvenanmaa)
- Tehtävän valtakunnallisuudesta johtuen sitä koskee kaksikielisyysvaatimus, joten kaiken aineiston tulee olla sekä suomeksi että ruotsiksi.

Pakkaukset

4200
tuottajaa

Lasi, metalli, kuitu 1850
Muovi 500 vastaanottoaikkaa

732 000
t/v

Keräyspaperi

70
tuottajaa

8900 aluekeräyspistettä +
kiinteistökeräys

272 300
t/v

Romuajoneuvot

120
tuottajaa

310 vastaanottoaikkaa

101 800
t/v

Renkaat

310
tuottajaa

2720 vastaanottoaikkaa

55 500
t/v

Sähkölaitteet

1300
tuottajaa

2000 kauppakeräyspaikkaa
470 vastaanottoaikkaa

66 000
t/v

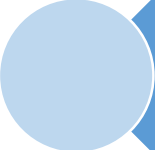
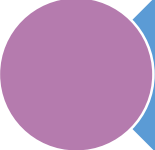
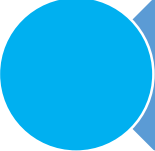
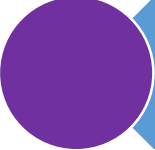

Akut ja paristot

710
tuottajaa

14 000 kauppakeräyspaikkaa
1400 vastaanottoaikkaa

19 600
t/v

Tuottajavastuuvalvonnan tavoite

- Edistää jätteen synnyn ehkäisyä ja jätteiden hyödyntämistä
- Varmistaa tuottajavastuun alaisille jätteille alueellisesti riittävän laaja ja tiheä keräysverkko
- Varmistaa, että tuotteen viimeinen haltija saa riittävästi tietoa keräyspaikoista ja jätehuollon järjestämisestä
- Saada tuottajat liittymään tuottajayhteisöihin tai hakemaan tuottajarekisterihyväksyntää
- Varmistaa tuottajien tasapuoliset mahdollisuudet toimia markkinoilla valvomalla, että kaikki tuottajat hoitavat omat tuottajavastuunvelvoitteensa

Tuottajavastuu (WEEE)

Koskee sähkö- ja elektroniikkalaitteita

- *sähkö- ja elektroniikkalaitteella* tarkoitetaan:
 - laitetta, joka toimiakseen asianmukaisesti tarvitsee sähkövirtaa tai sähkömagneettista kenttää, sekä laitetta, jota käytetään tällaisen virran tai kentän tuottamiseen, siirtämiseen ja mittaamiseen ja joka on suunniteltu käytettäväksi enintään 1 000 voltin vaihtojännitteellä tai enintään 1 500 voltin tasajännitteellä

Soveltamisala ja laiteluokat

15.8. 2018 alkaen avoin soveltamisala (open scope) tarkoittaa sitä, että kaikki määritelmän mukaiset sähkö- ja elektroniikkalaitteet kuuluvat tuottajavastuun piiriin, jos niistä ei erikseen ole säädetty poikkeusta. Samalla siirrytään nykyisestä 10:stä laiteluokasta 6:een laiteluokkaan.

Vaikka siirtymäajankohta on 15.8.2018, niin vuosi 2018 raportoidaan vanhan 10 laiteluokan mukaan ja vasta vuosi 2019 uuden 6 laiteluokan mukaan.

Soveltamisala ja laiteluokat

- **”Vanha” luokitus**
- **1. Suuret kodinkoneet**
- **2. Pienet kodinkoneet**
- **3. Tieto- ja teletekniset laitteet**
- **4. Kuluttajaelektronikka ja aurinkosähköpaneelit**
- **5. Valaistuslaitteet**
- **6. Sähkö- ja elektroniikkatyökalut, lukuun ottamatta suuria kiinteitä teollisuuden työkoneita**
- **7. Lelut, vapaa-ajan välineet ja urheiluvälineet**
- **8. Terveystuotteiden laitteet, lukuun ottamatta kaikkia siirteitä ja infektoituvia tuotteita**
- **9. Tarkkailu- ja valvontalaitteet**
- **10. Automaatit**

Soveltamisala ja laiteluokat

- ”Uusi” luokitus
- 1. Lämmitys- ja jäähdytyslaitteet
- 2. Näyttöpäätteet, monitorit ja laitteet, joiden näyttöpäätteet ovat pinta-alaltaan suurempia kuin 100 cm²
- 3. Lamput
- 4. Suuret laitteet (joltain ulkomitaltaan yli 50 cm), kuten kodinkoneet, tieto- ja teletekniset laitteet, kuluttajaelektronikka, valaisimet, äänen- tai kuvantoistolaitteet, soittimet, sähkö- ja elektroniikkatyökalut, lelut, vapaa-ajan- ja urheiluvälineet, terveydenhuollon laitteet, tarkkailu- ja valvontalaitteet, automaattit ja sähkövirtaa tuottavat laitteet; luokkiin 1 –3 sisältyvät laitteet eivät kuulu tähän luokkaan
- 5. Pienet laitteet (ei yhdeltäkään ulkomitaltaan yli 50 cm), kuten kodinkoneet, kuluttajaelektronikka, valaisimet, äänen- tai kuvantoistolaitteet, soittimet, sähkö- ja elektroniikkatyökalut, lelut, vapaa-ajan- ja urheiluvälineet, terveydenhuollon laitteet, tarkkailu- ja valvontalaitteet, automaattit ja sähkövirtaa tuottavat laitteet; luokkiin 1 –3 ja 6 sisältyvät laitteet eivät kuulu tähän luokkaan
- 6. Pienet tieto- ja teletekniset laitteet (ei yhdeltäkään ulkomitaltaan yli 50 cm)

Poikkeukset

- Tätä asetusta ei sovelleta:
 - sotilaallisiin tarkoituksiin tarkoitettuihin aseisiin, ammuksiin ja sotatarvikkeisiin sekä valtakunnan keskeisten turvallisuusasetujen valvontaan liittyviin laitteisiin
 - laitteisiin, jotka on suunniteltu lähetettäväksi avaruuteen
 - hehkulamppuihin
 - laitteisiin, jotka on erityisesti suunniteltu ja asennettu osiksi toiseen laitteeseen, johon tätä asetusta ei sovelleta, ja jotka toimivat tarkoitetulla tavalla vain osana kyseistä laitetta;

Poikkeukset

- Tätä asetusta ei sovelleta 15 päivästä elokuuta 2018 myöskään seuraaviin sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin:
 - suuriin kiinteästi asennettuihin teollisuuden työkoneisiin
 - suuriin kiinteästi asennettuihin laitteistoihin lukuun ottamatta laitteita, joita ei ole erityisesti suunniteltu ja asennettu osaksi kyseisiä laitteistoja
 - kuljetusvälineisiin (henkilöt/tavarat), lukuun ottamatta sähköisiä kaksipyöräisiä tyyppihyväksymättömiä ajoneuvoja
 - liikkuvia työkoneita, joita ei ole tarkoitettu maantiekäyttöön ja jotka ovat ainoastaan ammattikäyttöön
 - Yrityskäytössä olevat erityisesti tutkimus- ja kehittämistarkoitukseen käytettävät laitteet
 - In vitro-diagnostiikkaan käytettävät ja muut tartuntavaaralliseksi muuttuvat terveydenhuollon laitteet

Suuret kiinteästi asennetut teollisuuden työkoneet

- *suurella kiinteästi asennetulla teollisuuden työkoneilla* tarkoitetaan laitteita (myös pumput, kompressorit ja generaattorit), joilla valmistetaan tuotteita tai käsitellään materiaaleja ja:
 - a) joka lasketaan markkinoille tuotteena
 - b) jotka on tarkoitettu käytettäväksi teollisessa asennuspaikassaan koko laitteen käyttöiän
 - c) ja joka painaa yli 2 tonnia ja on kooltaan yli 15,625 m³ (esim. 2,5 m x 2,5 m x 2,5 m)
 - Kaikki ylläolevat ehdot tulee täyttää, jotta poikkeus voidaan myöntää
- tarkennettu Komission WEEE FAQ-paperissa 4/2014 ja sen viittauksessa RoHS 2 FAQ-paperiin 12/2012

Suuret kiinteästi asennetut laitteistot

- *suurella kiinteästi asennetulla laitteistolla* tarkoitetaan kyseiseen laitteistoon erityisesti suunniteltujen erilaisten laitteiden ja tilanteen mukaan muiden kojeiden suurikokoista kokoonpanoa:
 - a) jotka ammattihenkilöt kokoavat, asentavat ja purkavat;
 - b) jotka on tarkoitettu pysyvään käyttöön osana rakennusta tai rakennetta ennalta määritellyssä ja tarkoitukseen varatussa paikassa; ja
 - c) jotka voidaan korvata vain vastaavilla erityisesti suunnitelluilla laitteilla;
- tarkennettu Komission WEEE FAQ-paperissa 4/2014 ja sen viittauksessa RoHS 2 FAQ-paperiin 12/2012

Suuret kiinteästi asennetut laitteistot

- Komission WEEE FAQ-paperissa 4/2014, kohdassa 4.2, viitataan RoHS 2 FAQ-paperiin 12/2012 kohtaan 3.1
- Sen mukaan suurella kiinteästi asennetulla laitteistolla tarkoitetaan laitetta:
 - joka ei mahdu ISO 20 mukaiseen merikonttiin tai
 - painaa yli 44 tonnia tai
 - vaatii asennukseen erikoisnosturin tai
 - vaatii asennuspaikaltaan erityisiä rakenteellisia muutoksia tai
 - tehotarve on yli 375 kW
- Lisäksi määriteltä, että poikkeus koskee talotekniikan (HVAC) osalta vain laitteita, jotka on erityisesti suunniteltu muihin kuin asuinrakennuksiin

Laite vs. komponentti

- Laite on loppukäyttäjille toimitettava tuote
- Komponentteja ovat ne tuotteet, jotka menevät laitteiden valmistukseen, eikä niitä lasketa markkinoille (loppukäyttäjille) sellaisenaan
- HUOM! Sama tuote voi olla sekä laite että komponentti riippuen siitä, miten se lasketaan markkinoille:
Tietokoneen kovalevy on komponentti, kun se myydään bulkkina tietokoneen valmistukseen integroiduksi osaksi konetta, joka sen jälkeen menee loppukäyttäjälle.
Kovalevy on tuote, jos se myydään ns. kuluttajapakattuna tuotteena suoraan loppukäyttäjälle, joka asentaa tai asennuttaa sen osaksi omaa laitteistoaan.

B-to-C vs B-to-B

- Kaikki laitteet, joita voidaan käyttää kotitalouksissa ja jollaisia käytetään kotitalouksissa, luokitellaan aina B-to-C –tuotteiksi, riippumatta siitä käytetäänkö niitä myös muualla
- Suuremmat laitteet ovat B-to-B –tuotteita tai saattavat erityistapauksissa olla LSFI-poikkeuksen piirissä ja tuottajavastuun ulkopuolella

Linkkejä

- ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/faq.pdf
- ec.europa.eu/environment/waste/rohs_eee/pdf/faq.pdf
- <https://www.ewrn.org/publications-events/publications/new-weee2-exclusions/>
- <https://www.ewrn.org/publications-events/publications/the-6-categories-open-scope/>

Kiitos!

